

KULTUR- KARRUSELLEN

FILOSOF

EVA AGNETE
SELSING

Frygt i tavshed

Der er sket noget med Danmark. Nok er vi et relativt fredeligt land, men den grove vold er blevet mere tydelig de senere år. Vold, der ikke altid, men ofte, begås af unge indvandrere og efterkommere, og som rammer høj som lav. Den unge mand, der bare er på den forkerte bus. Den gravide kvinde på vej hjem. Den 13-årige pige på cykel, der ringer med sin ringeklokke. Eller, senest, den 34-årige kvinde med sit barn i klapvogn, der blev overfaldet med sakse af unge indvandrerpiger.

Det er et prekært emne for mange, men ikke desto mindre noget, vi bør forholde os åbent og ærligt til.

Vold handler ikke kun om det fysiske overfald. Det handler i lige så høj grad om de potentielle ofres viden om, at der kan hænde dem noget. Voldens anatomi er en blanding af selve overgrebene og borgernes bevidsthed om, at det kan ske. Så går vold og magt op i en højere enhed og kommer til at definere en ny orden i det offentlige rum. En struktur, hvor forbryderne er de nye magthavere.

Det er en trist udvikling, men den folkelige reaktion har været bemærkelsesværdigt tavs. De fleste har reageret som de sociale dyr, vi er, og tilpasset sig den nye orden. Vi træffer forholdsregler uden at tale for højt om det: Vi undgår bestemte steder, især om aftenen, vi slår blikket ned over for visse typer, vi finder alternativer til de offentlige transportmidler, hvor mange overfald sker, vi undlader måske at sige fra og blande os, når vi ser overgrebene. Og det gør vi, fordi det jævnlige bliver demonstreret, hvad der sker, hvis vi trods magten og siger fra. Eller med andre ord: Reaktionen er frygt i tavshed.

MEN TAVSHEDEN SKYLDES ikke kun frygt for volden. Den skyldes også det alvorlige sociale stigma, der følger af at tale om den: Overdanmarks reaktion har været bortforklaringer og udskamning af ofrene og dem, der taler lidt for ærligt om problemerne. Man kalder det i stedet »sociale problemer« og antyder dermed, at det handler om for lidt økonomisk omfordeling. De fleste politikere undgår helst at tale om det. Aktivistiske eksperter advarer mod »generaliseringer«, når emnet dukker op i debatten. Og politiet har tilsyneladende valgt at lægge sig fladt ned for ikke at ruge uklar med de værdipolitiske modstandere af virkeligheden.

Berøringsangsten over for den personfarlige vold gør det meget svært at dæmme op for skadevirkningerne. Som er, at samfundet deler sig kulturelt. Balkaniseres. Går i den modsatte retning af det, vi alle ønsker, nemlig en samhörig og fredelig fremtid.

For hvad gør volden ved os som mennesker og som borgere? Den spreder utryghed. Den gør, at vi ikke på samme måde tør se hinanden i øjnene i det offentlige rum og føler os trygge blandt hinanden.

Når vi taler om frihed og retsstat, er det tit med udgangspunkt i forholdet mellem stat og individ. Men relationen individerne imellem har mindst lige så stor betydning for den enkeltes følelse af tryk og frihed.

Hvad skal vi med fine retsprincipper, hvis vores konkrete frihed er truet af den arbitrære og grove vold? Tilliden borgerne imellem er selve forudsætningen for vores civilisation. Det er fundamentet i det åbne, fredelige samfund. Det samfund, vi alle gerne vil have. Det skal vi værne om.

Groft sagt

Bortvisnings-emne

De fleste vil kunne enes om, at hovedårsagen til den europæiske krise er strukturel. Både erhvervsliv og borgere har været vant til at leve fedt og godt på statsstøtte. Med regeringernes såkaldt grønne energipolitik har historien gentaget sig. Nye industrier, der kun fødes, fordi der er lukrativ statsstøtte, er dukket op og gør politikernes selvskabte problemer endnu større ved at indsnævre det politiske spillerum for nødvendige beslutninger om afvikling af subsidier. Denne sygelige tilstand fremgår med ønskelig tydelighed af Berlingske Business' meget væsentlige serie »Når vinden vender« om den energipolitiske katastrofe. Som belyst i Business Søndag vil statsstøtten til solceller forpligte Tyskland til gigantiske milliardudgifter generationer frem i tiden, og havde energiminister Martin Lidegaard (R) fulgt ordentligt med, ville Danmark have kunnet undgå at gentage de tyske fejltagelser, som energiforsker Anders Larsen, RUC, rigtigt påpeger over for Business. Forelagt denne konstatering svarer energiministeren, at »det er fuldstændig useriøst at sammenligne, hvad der sker i Tyskland med det, der sker i Danmark«. Men han kan ikke levere et seriøst svar på, hvorfor det skulle være useriøst. Det forbliver en gåde for Groft sagt, at denne mand ikke venligt, men bestemt bliver vist bort, når han forsøger at trænge ind på klima- og energiministerkontoret. /Claes Kastholm Hansen

Best

En lidt pudsig form for dansk nostalgi handler om Dr. Werner Best, der som tysk rigsbefuldmægtiget var den øverste ansvarlige for tysk besættelsespolitik i Danmark under Anden Verdenskrig. Efter en stadig udbredt opfattelse var han en god mand for Danmark, selv om han var ansvarlig for aktionen mod de danske jøder i oktober 1943, hvor flere hun-

dre døde i tysk koncentrationslejr, og også var med til at udpege uskyldige ofre for tyske såkaldte clearingdrab. Han repræsenterede et modbydeligt styre og havde masser af blod på hænderne fra både Frankrig og Polen, inden han fortsatte i Danmark. Ingen anden tvang ham til påtage sig de poster, han fik, end hans egen ambition.

Alligevel endte han med at blive offer for dansk blødsødenhed. 12 års fængsel blev det til for denne mand, der om nogen havde fortjent dødsstraf. I 1951 blev han sendt hjem til Tyskland og ernærede sig godt som rådgiver og hjælper for gamle nazister i nød. Om ham har redaktør Matlok skrevet i Jyllands-Posten i anledning af, at der er kommet en ny bog om Best, og han konkluderer, at han aldrig lærte Best at kende eller at forstå ham. Det gjorde danske dommere og mange andre heller ikke, men egentlig skulle det jo ikke være så svært at se, at denne iskolde nazist ikke havde nogen som helst anden dagsorden end at gavne sig selv og det styre, han repræsenterede, så længe det gik. /Ditlev Tamm

Fattige danskere

Kun 42.000 danskere er fattige ifølge regeringens nye fattigdomsgrænse. Det er under én procent af befolkningen. Alligevel føler hver syvende dansker sig fattig. Det svarer til hele 14 procent ifølge en måling fra TNS Gallup, som Nordea har bestilt. »Det er en helt subjektiv følelse,« siger Ann Lehman Erichsen, forbrugerøkonom i Nordea, om danskernes syn på fattigdom. I en helt anden boldgade bringer Berlingske en historie om arbejdsomhed. Færre end fem procent af danskerne mener, at hårdt arbejde er en værdi, de lægger vægt på at indpode deres børn. Sammenlign tallene. Der er således flere danskere, som føler sig fattige, end danskere, som lægger vægt på arbejdsomhed. Skam få den, som påstår, at der kunne være en sammenhæng. /Edith Thingstrup

OPINION

Og kan vi så få omsat den viden til vækst

Regeringen har fremlagt sit forslag til reform af forsknings- og innovationssystemet, der sammenlægger to råd og en fond til den i Danmark mest markante spiller på området. Danmarks Innovationsfond skal fremover årligt udmønte 1,5 mia. kr. til udfordringsdrevet forskning, teknologiudvikling og innovation.

Forskning af den absolut bedste kvalitet i verden gør Danmark privilegeret. Og vi har et veletableret system til at omsætte den viden. Her findes en række enkeltstående virkemidler, der er analyseret eller evalueret positivt. Men paradoksalt nok bidrager det samlede forsknings- og innovationssystem ikke i tilstrækkelig grad til at omsætte viden til vækst og velstand. Det skal ændres med etablering af Danmarks Innovationsfond.

Regeringens forslag er bestemt et skridt den rigtige vej. Danmarks Forskningspolitiske Råd har tidligere peget på nogle centrale elementer, der er afgørende for, at en reform på området bliver succesfuld. I store træk flugter regeringens forslag rådets anbefalinger.

Det betyder, at det er virksomheder og organisationer, der i praksis leverer

innovation til samfundet, som bringes i fokus. For vækst og jobskabelsen sker dér. Fondens virkemidler skal indrettes, så de er ubureaukratiske, fleksible og målrettede.

Den samlede bestyrelse for Danmarks Innovationsfond skal have et overvejende flertal blandt dem, der har erfaring med reelt at skabe innovation. Det er folk med baggrund i erhvervslivet, men det bør også kunne være fra relevante offentlige organisationer/virksomheder. Bestyrelsen skal kunne beslutte virkemidler, og hvordan de fremadrettes skal prioriteres og udføres.

DET GIVER GOD mening at adressere, hvilke typer virkemidler der bedst fungerer i regi af en selvstændig fond, og hvilke virkemidler (f.eks. bevillinger til GTS-systemet), der fungerer mere hensigtsmæssigt andetsteds.

Danmarks Forskningspolitiske Råd konstaterer derfor, at vi er godt begyndt. Nu skal vi helt i mål.

I forårets ophedede diskussion af forslaget har der været bemærkelsesværdigt lidt fokus på den opgave, den nye fond

skal levere, nemlig reelt at få omsat viden til vækst og velstand. I de politiske forhandlinger af forslaget må dette formål ikke gå tabt i mængden af detaljer, der skal falde på plads. Vi skal allerede nu sikre os, at ændringerne i systemet reelt kommer til at levere konkrete resultater.

I udviklingen af fonden skal der allerede nu sættes nogle centrale pejlemærker, som funktionaliteten af den kommende fond skal måles på om f.eks. fem til seks år. Pejlemærkerne skal direkte relateres til resultaterne, som etableringen af Danmarks Innovationsfond har medført. Det skal ikke handle om, hvad der er investeret i, eller hvor mange samarbejder, der er etableret. Der skal være resultater, som direkte har styrket dansk vækst og velstand. Kun derved kan vi sikre os, at det nye system bliver det gamle overlegent.

Og kan vi så få omsat den viden til vækst!

Af Claus Hviid Christensen
formand. Danmarks Forskningspolitiske Råd

